

Μακεδονικά

Τόμ. 16, Αρ. 1 (1976)

Αντώνη Μιχ. Κολτσίδα, Οι Κουτσόβλαχοι,
εθνολογική και λαογραφική μελέτη

Αθ. Ε. Καραθανάσης

doi: [10.12681/makedonika.657](https://doi.org/10.12681/makedonika.657)

Copyright © 2014, Αθ. Ε. Καραθανάσης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καραθανάσης Α. Ε. (1976). Αντώνη Μιχ. Κολτσίδα, Οι Κουτσόβλαχοι, εθνολογική και λαογραφική μελέτη. *Μακεδονικά*, 16(1), 405–407. <https://doi.org/10.12681/makedonika.657>

τικότητα και βιβλιογραφικήν ἐνημερότητα. Ἡ ἐργασία ἀποτελεῖ πράγματι μικράν συμβολήν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Μακεδονίας καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν τοπογραφίαν αὐτῆς.

Δ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΤΑΣ

Ἄντωνίου - Αἰμιλίου Ταχιάου, Ἡ εθνική άφύπνισις τών Βουλγάρων καὶ ἡ ἐμφάνισις βουλγαρικῆς ἐθνικῆς κινήσεως ἐν Μακεδονίᾳ, Θεσσαλονίκη 1974, 8ο, σ. 39.

Ἀπὸ τὸν τίτλο τῆς ἐργασίας τοῦ καθηγ. κ. Ταχιάου γίνεται φανερός ὁ σκοπὸς γιὰ τὸν ὁποῖο αὐτὴ γράφτηκε: νὰ ἐρευνηθοῦν καὶ νὰ ἐρμηνευθοῦν οἱ ρίζες τῆς ἀνθελληνικῆς στάσεως ποῦ πῆραν οἱ Βούλγαροι ἀπὸ τὶς ἀρχές κιόλας τοῦ ΙΘ' αἰ. καὶ κατ' ἐπέκτασιν νὰ ἐξετασθοῦν οἱ παράγοντες ποῦ ὀδήγησαν στὸν Μακεδονικὸ Ἀγῶνα, στὴν ἀντιπαράταξιν τοῦ βουλγαρικοῦ στὸν ἑλληνικὸ ἐθνικισμό. Ὁ σ. με πολλὴ σαφήνεια μᾶς ἀναλύει τὴν ἐξέλιξιν ποῦ πῆρε ἡ «άφύπνισιν» τῶν Βουλγάρων, καί, κάτοχος καθὼς εἶναι καὶ τῆς βουλγαρικῆς βιβλιογραφίας, τὴν τεκμηριώνει με πολλὴ πειστικότητα. Ἄν πρέπει, στὰ πλαίσια μιᾶς βιβλιοκρισίας, νὰ παρατηρήσουμε κάτι, αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ μείναι ἐργασία τοῦ James F. Clarke, Parion of Tirnovo in the light of historical criticism (στὰ Actes du premier Congrès International des Etudes Balkaniques et Sud-Est Européennes, τόμ. IV, Σόφια 1969, σ. 269-278). Ὁ Clarke με κριτικὴ ἐμβάθυνση στὸ θέμα ἀποδεικνύει ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν χωρὶς ἀποδείξει δυσφήμισιν τοῦ Ἰαρίωνα τοῦ Κρητὸς καὶ καταρρίπτει, ὡς ἓνα σημεῖο, τὸν μῦθο τῆς ἀντιβουλγαρικῆς a priori στάσεως τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου. Με τὸν τρόπο αὐτὸ θὰ γίνονταν πιὸ εὐκόλῃ ἡ συζήτησι ἀπὸ τὸν σ. καὶ τοῦ βιβλίου τῆς Mercia Macdermott (A history of Bulgaria, London 1962) ποῦ διέπεται ἀπὸ ἀνθελληνικὴν, θὰ λέγαμε, μανίαν καὶ ἀποτελεῖ τὴν τελευταία «λέξι» (γιὰ τὸ εὐρύτερο κοινὸ, φυσικὰ) γύρω ἀπὸ τὴν βουλγαρικὴ ἐθνικὴ ἀναγέννησιν. Θὰ ἦταν ἐπομένως δυνατὸ νὰ διατυπωθοῦν ὀρισμέναι ἀντιρρήσεις πάνω σὲ παρατηρήσεις τῆς Macdermott γύρω ἀπὸ τὸν ρόλο ποῦ ἐπαιξαν ἡ βουλγαρικὴ ἀστικὴ τάξι (κυρίως ἡ μικροαστικὴ, σ. 151), ὁ Aprilon καὶ οἱ Gyumyushgerdam (σ. 79).

Γ. ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ

Ἄντωνη Μιχ. Κολτσιδά, Οἱ Κουτσόβλαχοι, ἐθνολογικὴ καὶ λαογραφικὴ μελέτη, πρῶτος τόμος, Θεσσαλονίκη 1976, σ. 222.

Πρέπει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ τὸ διευκρινήσουμε: τὸ βιβλίον ποῦ παρουσιάζουμε ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ μιὰν ἐκδόσιν ποῦ φέρνει κάτι νέο στὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν· ἀποτελεῖ ὁμῶς μιὰ πετυχημένη προσπάθεια ἐκλαϊκευμένης κατάρθεσης τῆς παρουσίας καὶ τῆς ἀδιάσπαστης σύνδεσης τῶν Κουτσόβλαχων με τὸν Ἑλληνισμό. Κι ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψιν θὰ πρέπει, νομίζουμε, νὰ κριθοῦν οἱ «Κουτσόβλαχοι» τοῦ Ἀντώνη Κολτσιδά.

Ἀρχικὰ ὁ συγγραφεὺς ἐπιχειρεῖ μιὰν παρουσίαν τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος «Βλάχος» ἐξετάζοντας διάφορες ἐκδοχάς, ὅπως τὶς χαρακτηρίζει, γιὰ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ὄρου: (1. Προέλευσις τοῦ ὄρου Βλάχος ἀπὸ τὸν αἰγυπτιακὸν ὄρον Φελάχ 2. Προέλευσις τοῦ ὀνόματος ἀπὸ τὴν λέξιν βληχ 3. Προέλευσις ἀπὸ τὴν λέξιν πριτζιά γιὰ τὸ ὄνομα Πριτσόβλαχος 4. Προέλευσις τοῦ ὀνόματος ἀπὸ τὶς λέξεις βάλε καὶ ἄκουα. 5. Διάφορες ἄλλαι θεωρίαι γιὰ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ὄρου Βλάχος). Σὲ ἓνα δεύτερον ὑποκεφάλαιον ἐξετάζει τὶς γνώμας διαφόρων μελετητῶν γιὰ τὴν γερμανικὴν προέλευσιν τοῦ ὄρου Βλάχος καὶ σ' ἓνα τρίτον τὶς παραλλαγὰς τοῦ ὄρου Βλάχος: Κουτσόβλαχοι, Ἀρβανιτόβλαχοι. Στὸ δεύτερον κεφάλαιον